

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI: 28

Prof. Dr.
Önder GÖÇGÜN'E
ARMAĞAN

**Prof. Dr.
Önder GÖÇGÜN'E ARMAĞAN**

Editör

Doç. Dr. Mithat AYDIN

Yayına Hazırlayanlar

**Doç. Dr. Mithat AYDIN
Doç. Dr. Süleyman İNAN
Öğr. Gör. Dr. Metin TÜRKTAS
Öğr. Gör. Şerif KUTLUDAĞ**

Bu kitapta yayımlanan makalelerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir. Kitabı yayına hazırlayan Editör ve Yayın Kurulu, makalelerde ileri sürülen görüşlerden hiç bir şekilde sorumlu değildir. Kitaptaki yazılar için telif ücreti ödenmez.

Denizli 2013

Pamukkale Üniversitesi Yayınları No:28

ISBN : 978-975-6992-42-5

Mayıs 2013

**Dizgi Mizampaj : Ayfer Bayracı
Kapak Tasarımı : Gülderen Altıntaş**

**Pamukkale Üniversitesi
Kütüphane Daire Başkanlığı
tarafından bastırılmıştır.**

Basım Yeri

**DENİZLİ YAĞMUR FORM MATBAACILIK
Teks. Paz. San. Ve Tic. Ltd. Şti**

**Saraylar Mh. 428 Sk. No.:7 Merkez / Denizli
Tel. : 0(258) 241 06 66 Fax: 0(258) 264 08 88
e-mail : d.yagmurform@hotmail.com
Gökpınar Vergi Dairesi : 292 059 86 32
Ticaret Sicil No: 27957**

**Birinci Baskı
Denizli 2013**

İÇİNDEKİLER

41. Sevil Hasırcı
Gazete Dilindeki Yabancı Sözcük Kullanma Eğilimleri.....561
42. Ercan Haytoğlu
Denizli Kentsel Yaşamında Bir Gelişim ve Eğitim Kuruluşu:
Denizli Yetiştirme Yurdu571
43. Reşid İskenderoğlu
Teyzezadem Olan: Cahit Sıtkı Tarancı ile Anılar.....593
44. Rahmi Kalaycıoğlu
Merhum, Mustafa Nâfiz Irmak'ın Ölümü Nedeniyle.....603
45. Mehmet Kaplan
Hüseyin Rahmi'nin Üslûbu ve Hayat Görüşü.....607
46. İzzet Kara
Nanobilim ve Nanoteknoloji.....613
47. Sezen Karabulut
Birinci TBMM'nde Denizli Milletvekilleri ve Çalışmaları....621
48. Umut Karabulut
Türkiye-Avrupa Birliği İlişkilerinin Başlangıcı:
Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (AET)
Üyelik Başvurusu.....633
49. Oğuzhan Karaburgu
Abdülhak Hâmid Tarhan'ın *Sabr u Sebat* İsimli
Tiyatro Eserinde Geleneksel Türk Tiyatrosunun İzleri.....647
50. Nesrin T. Karaca
Ali Akbaş'ın Şiir Evreninde 'Azerbaycan' ya da
Altayistik Dünyadan Azerbaycan'a Bakış.....657
51. Saadet Karaköse
Bir Gazeli Seyretmek: Klâsik Şiirde İçice Tablolar.....685
52. Yakup Karasoy
Bir Anı ve Gölpınarlı'nın Notları.....703
53. Begali Kasimov
Ana hatları ile XX. Asır Özbek Edebiyatı.....723
54. Cahit Kavcar
Yüksek Öğretmen Okulu 1959 Modeli ve
Günümüzde Öğretmen Sorunları.....729
55. Zülâl Keleş
İttihat ve Terakki'nin Spor Anlayışı ve Bunun Bir
Örneği Olarak "Denizli Gençler İdman Yurdu" Kulübü.....743

56. Yusuf Kılıç – Tuğba Sabuncuo	
M.Ö. II. Binyılda Anadolu’da Kullanılan Tarım Aletleri (Arkeolojik Bulgulara ve Çivi Yazılı Metinlere Göre)	777
57. Emine Kitiş	
Edebiyatımızdan İzler I-II Araştırma ve İncelemeler.....	797
58. Levent Kurgun	
A Study on Sleepy and Sleepless Words.....	807
59. Aslıhan Küçükavşar	
Türkçe Derslerinde Uygulanan Yapılandırmacı Yaklaşım İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	813
60. Eva de Vitray-Meyerovitch	
Mevlanâ’nın Güncelliği.....	825
61. Hazem Said Mohammed	
Türk İstiklal Savaşı’nın Mısırlı Ahmet Muharrem’in Şiirinde Yankıları.....	827
62. Naci Okçu	
Şeyh Gâlib’in Şiirlerinde Bazı Tasavvufi Unsurlar.....	837
63. Taciser Onuk	
Atatürk ve Türk El Sanatları.....	843
64. Murat Orhun	
Büyük İskender ve Dünya Devleti İdeali.....	849
65. Selahittin Özçelik	
XIX. Yüzyıl Ortalarında Şeyhlü’de Ekonomik Hayat.....	885
66. Hasan Özönder	
Âteş-bâz Velî ve Mevlevî Dergâhlarında Âteş-bâz Velî Makamı’nın Önemi.....	947
67. İsmail Parlâtır	
XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Modern Türk Şiirinde Hayat ve Ölüm.....	953
68. Fatih Sakallı	
Kemal Tahir’den Bir Köy Romanı Örneği: Sağırdere.....	959
69. İbrahim Sarı	
Myriokephalon Savaşı’nın Yeri Üzerine Yapılan Araştırmaların Tetkiki.....	969
70. Murat Sarı, Türkan Ölçer	
Burgers Denklemine Bir Kapalı Sfy Çözümü İçin Matlab Kodunun Üretimi.....	977
71. Halim Serarslan	
Hamdullah Süphi Tanrıöver.....	987
72. Semih Sergen	
Mevlevilikte San’at ve San’atkâr.....	1005

DENİZLİ KENTSEL YAŞAMINDA BİR GELİŞİM VE EĞİTİM KURULUŞU: DENİZLİ YETİŞTİRME YURDU

Ercan HAYTOĞLU*

GİRİŞ

Toplum içerisinde yaşayan tüm insanların dünyaya gelmeleri için bir anne ve bir babaya ihtiyaç duydukları bir gerçektir. Dünyaya gelen çocukların bir kısmı dünyaya geldikten itibaren çeşitli nedenler ile annesiz ve babasız kalabilmektedir. Anne ve babadan veya her ikisinden mahrum kalarak toplum içinde yaşayan bu çocuklara sahip çıkan bir kuruluşun varlığı kaçınılmazdır.

Doğal sürecin dışında yaşanan savaşlar, savaşların yarattığı ölümler ve göçler, yaşanan birçok sefaletler nedeniyle çocukların bir kısmının korunmaya muhtaç çocuk haline geldikleri görülmüştür. Korunmaya muhtaç çocuklar için ilk resmi kurum 1903'de kurulmuştur. II. Abdülhamit döneminde kurulan Darülhayr-ı Ali 22 Ağustos 1909'a kadar faaliyet göstermiştir. Darühayr-ı Ali'nin yerine Darüleytamlar açılmış ise de, korunmaya muhtaç çocuklar sorununa çözüm getirilemediği için kapatılmıştır. 1917' de yeni bir kuruluş meydana getirmek için Hükümete yapılan başvurunun kabul edilmesiyle Himaye-i Etfal Cemiyeti kurulmuştur. I. Dünya Savaşı'nın sıkıntıları içerisinde 28 Kasım 1917'de Firuz Ağa'da "Çocuk Misafirhanesi" açılmıştır.

Himaye-i Etfal Cemiyeti Milli Mücadele döneminde faaliyetlerini İstanbul'da sürdürmekte iken, 30 Haziran 1921'de, Ankara'da yeni bir Himaye-i Etfal Cemiyeti kurulmuştur. Aynı ad ile iki cemiyetin varlığı ve aynı ad ile yardım toplanması halk arasında rahatsızlık yaratmıştır. Bu sırada Damat Ferid Hükümeti'nin Himaye-i Eytam Cemiyeti'ni kurması ile İstanbul Himaye-i Etfal Cemiyeti yardım toplamada ciddi sıkıntılar ile karşılaşmıştır.

İstanbul ve Ankara Himaye-i Etfal Cemiyetleri'nin birleşmeleri yolunda yapılan girişimler başarılı olamamıştır. Milli Mücadele'den sonra Ankara Himaye-i Etfal Cemiyeti ülke genelinde örgütlenmiştir. İstanbul'da kurulan Himaye-i Etfal Cemiyeti 1923'de yaptığı genel kuruldan sonra, bir genel kurul yapmayarak faaliyetine son vermiştir¹.

*Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü-DENİZLİ, ehayt@pau.edu.tr

¹ 11 Ağustos 1917 tarihinde kamu yararına çalışır dernek statüsünü kazanmıştır. http://www.shcek.gov.tr/Kurumsal_Bilgi/Tarihce/Himaye_Etfal.asp

Denizli'de Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin kuruluşu 1926'da gerçekleşmiştir². Denizli şubesinden sonra 1927'de Çal³ 1930'da Acıpayam⁴ ve Buldan⁵, 1938'de Sarayköy⁶, 1941'de Davas (Tavas)⁷ Şubeleri faaliyete geçmişlerdir⁸. Himaye-i Etfal Cemiyeti tarafından 1935'de Denizli merkezinde Süt Damlası, çocuk bahçesi, sinema ve muayenehane açılmıştır⁹. Anne ve baba sevgisinden ve sıcaklığından uzak çocukların yetişmesi için onlara sahip çıkan bu kuruluş, onların barınmaları, ihtiyaçlarının karşılanması ve toplumsal hayata faydalı insanlar olarak kazandırılmaları için çalışmıştır.

² Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivinde bulunan 29/12/ 1943 tarihli CHP Vilayet İdare Heyeti Reisi Avukat Hulusi Oral'dan CHP Genel Sekreterliği'ne gönderilen yazı ve eklerinden bu tarihte Vilayet merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren cemiyetler ile ilgili bilgi verilmiştir. BCA. 490.01.596.59.5, s.3. Bu bilgiler içerisinde Denizli'de Çocuk Esirgeme Kurumu'nun 1926'da kurulduğu, 1943'de 200 aza sayısına sahip olduğu ve İdare Heyetinde Hakkı Arsunel reis, Kaşif Kulabaş ikinci reis, Recep Dalkır, Hamdi İnanc ile Rasim Baykent'in aza olarak görev aldıkları belirtilmiştir. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, *Cumhuriyet Arşivi*, Belge No:490.01.596.59.5, s.8.

³ Çal şubesi 1927'de kurulmuş ve 50 üyesi olan şubenin idare heyetinde Şevket Gürçan reis, Hulusi Anıl, Muharrem Bilginer, İbrahim Tuncer ve Reşat Şenkon aza olarak yer almışlardır. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, *Cumhuriyet Arşivi*, Belge No: 490.01596.59.5, s. 10.

⁴ Acıpayam şubesi 1930'da kurulmuş ve 50 üyesi olan şubenin idare heyetinde Orhan Vural reis, Naci Gürgeç, Hasan Öztuncel, Ömer Özmen ve Hasan Kılınç aza olarak yer almışlardır. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, *Cumhuriyet Arşivi*, Belge No: 490.01596.59.5, s. 8-9.

⁵ Buldan şubesi 1930'da kurulmuş ve 200 üyesi olan şubenin idare heyetinde Abdullah Sayiner reis, Fuat Rojay, Settar Sayiner, Vefa Uz ve M. Halil Çelebi aza olarak yer almışlardır. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, *Cumhuriyet Arşivi*, Belge No: 490.01596.59.5, s. 9.

⁶ 89 üyeye sahip olan Sarayköy şubesinin idare heyetinde Ahmet Atılğan reis, Şevket Akel, Nuri Terzioğlu ve Galip Haznedar aza olarak görev almışlardır. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, *Cumhuriyet Arşivi*, Belge No: 490.01596.59.5, s. 11.

⁷ Davas (Tavas) şubesinin 25 üyesi olup şube idare heyetinde Dr. Ziya Ertan reis, Kazım Paksoy, Şevket Özer, Süleyman Davaslıoğlu, Osman Vural, Tevfik Ertan ve Durmuş Ali Paksoy aza olarak görev almışlardır. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, *Cumhuriyet Arşivi*, Belge No: 490.01596.59.5, s. 10-11.

⁸ Çivril'de de Çocuk Esirgeme Kurumu faaliyet göstermiş ise de kuruluş yılı verilmemiştir. 110 üyesi bulunan şubenin idare heyetinde Tahir Çalgüner reis, Nezahat Özden, Abdullah Dinçer, Hüseyin Ekse ve Niyazi yazıcı aza olarak görev almışlardır. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, *Cumhuriyet Arşivi*, Belge No: 490.01596.59.5, s. 10-11.

⁹ Tahir Kodal, *Atatürk Döneminde Denizli (1923-1938)*, Denizli Ticaret Odası Kültür yayınları, No:4, Ankara 2002, s.173, http://www.shcek.gov.tr/Kurumsal_Bilgi/Tarihce/Himaye_Etfal_iller_Dagilim.asp

1949'da 5387 Sayılı Korunmaya Muhtaç Çocuklar Hakkında ilk kanun kabul edilmiştir. 1957'de 6972 Sayılı Korunmaya Muhtaç Çocuklar Hakkında kabul edilen kanun ile 5387 Sayılı kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 6972 Sayılı Kanun ile yerel yönetimler, koruma birliklerini kurmak ve korunmaya muhtaç çocuklara bakmakla yükümlü kılınmıştır¹⁰.

Yetiştirme Yurtları, 15 Mayıs 1957'de kabul edilen 6972 sayılı Korunmaya Muhtaç Çocuklar Hakkında Kanun ile kurulmuştur¹¹. Korunmaya Muhtaç Çocuklar ifadesi ile dünyaya gelen her çocuğun korunmaya muhtaç olduğu kabul edilmekle birlikte, bir çocuğun kanunun emrettiği ölçüde özen ve bakım gösterilmemesi nedeniyle, beden, fikir ve ruh açısından güvenliğinin tehlikeye düşmesi kastedilmiştir¹². Dolayısıyla kanunlar nezdinde beden, fikir ve ruh açısından güvenliği tehlikeye düşen çocuk, korunmaya muhtaç çocuk tanımlamasının içinde yer almıştır.

6972 sayılı Kanuna göre kurulan müesseseler «Çocuk Bakım Yurtları» ile «Çocuk Yetiştirme Yurtları» olmuştur. Bunlardan çocuk bakım yurtları 0-6 yaş çocuklar (altı yaş dahil) çocuk yetiştirme yurtları ise 7-18 yaş arasındaki çocukları barındırmışlardır¹³.

Korunmaya muhtaç çocuklar için temel olarak "Türk örf, âdet, inanç ve millî ahlakına sahip, kendisine güvenen, insan sevgi ve saygısıyla dolu, Atatürkçü düşünce ve Atatürk ilke ve inkılâplarına uygun olarak yetiştirilmeleri, bir iş veya meslek sahibi yapılmaları,

¹⁰ Fatma Savaş Sandalcı, "Çocuk Hakları ve Sosyal Hizmet Mesleği", <http://www.sosyalhizmetuzmani.org/cocukhaklarishu.htm> (Erişim Tarihi:21.12.2008), Bkz. Aydın Zevkliler, "Türk Hukukunda Korunmaya Muhtaç Çocuklar", <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/dergi/dergiler/38/335/3405.pdf> (Erişim Tarihi:21.12.2008)

¹¹ http://www.antenna-tr.org/book/htmlcode/m_2229_sosyal_hizmetler_ve_cocuk_esirgeme_kurumu_kanunu.htm, (Erişim Tarihi 21.12.2008)

¹² Emine Akyüz, "Medeni Kanun ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Açısından Korunmaya Muhtaç Çocuklar", <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/dergi/dergiler/40/518/6460.pdf> (Erişim Tarihi:21.12.2008)

¹³ Zevkliler, "Türk Hukukunda Korunmaya...", <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/dergi/dergiler/38/335/3405.pdf>,

koruma kararı kalktıktan sonra da toplum içinde izlenmeleri ve imkânlar ölçüsünde desteklenmeleri” amaçlanmıştır¹⁴.

Yetiştirme Yurtları kuruluşta Milli Eğitim Bakanlığının denetimi altında olup, yurtlara her türlü yardımda bulunmakla bu bakanlık yükümlü tutulmuştur. Koruma Birliği tarafından yetiştirme yurdunda görevlendirilen yalnız Milli Eğitim Bakanlığı personeli olmadığı için, Milli Eğitim Bakanlığı dışındaki personelin teftişi kendi bağlı oldukları bakanlıklara ait olmuştur. Bu nedenle Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı yetiştirme yurtları üzerinde teftiş ve kontrol yetkisine sahip olmuşlardır¹⁵.

Yetiştirme Yurtları’nın bir diğer büyük destekçisi de Yetim ve Acizleri Koruma Derneği olmuştur¹⁶. 1940’lı yılların sonlarında kurulan Yetiştirme Yurtları’nın sayısı 1950’de dört iken tarihler 1991’i gösterdiğinde sayıları doksanbire yükselmiştir¹⁷. Yetiştirme Yurtları’nın kuruluşundan itibaren Çocuk Esirgeme Kurumu ile hiçbir bağlantısı olmamıştır¹⁸. Yetiştirme Yurtları Koruma birliklerine, eğitim yönü ile Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı iken diğer yünden Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini

¹⁴ http://www.antenna-tr.org/book/htmlcode/m_2229_sosyal_hizmetler_ve_cocuk_esirgeme_kurumu_kanunu.htm, (Erişim Tarihi 21.12.2008)

¹⁵ Zevkliler, “*Türk Hukukunda Korunmaya...*”, <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/dergi/dergiler/38/335/3405.pdf>.

¹⁶ İsmail Sever, Rıdvan İnceoğlu, Esat Sivri, Ali Cillov, Ecz. Burhan Uzunoğlu (Daha sonra ayrılmıştır), Ecz. Atilla Sayınarı, Av. Mehmet Ünal görev yapmışlardır. Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş’et Kazanoğlu’ndan alınmıştır. (Görüşme Tarihi: 20.12.2008), (Neş’et Kazanoğlu 1949’da Isparta Gönen Köy Enstitüsü’nden mezun olduktan sonra öğretmenlik, okul müdürlüğü ve maarif memurluğu görevlerinde bulunmuştur. Denizli’de Kayalık İlkokul Müdürü (Günümüzde Müftü Ahmet Hulusi İlköğretim Okulu) iken 1971’de Denizli Yetiştirme Yurdu müdürlüğü görevine getirilmiş ve bu görevi kesintisiz olarak 1994’e kadar 23 yıl yapmıştır)

¹⁷ Bu bilgi 1931 Burdur-Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş’et Kazanoğlu’ndan alınmıştır.

¹⁸ Bu bilgi 1931 Burdur-Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş’et Kazanoğlu’ndan alınmıştır. Av. Feyyaz Yurttürk, Çocuk Esirgeme Kurumu’nun varlığı devam ederken, bu kurumdan ayrı olarak önce bir tüzük, daha sonra da çıkarılan 6972 Sayılı Kanun ile Yetiştirme Yurtlarının faaliyet göstermeye başladığı bilgisini vermiştir. Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk’ten alınmıştır. (Görüşme Tarihi: 20.12.2008), (Av. Feyyaz Yurttürk, Sosyal Hizmetler uzmanı olup, 16 Haziran 1979 – 23 Ocak 1995 tarihleri arasında Denizli 0-6 Yaş Çocuk Yuvası Müdürlüğü ile 1986-1992 yılları arasında Denizli Huzurevi Müdürlüğü görevinde bulunmuştur. Halen Avukat olarak çalışmaktadır)

sürdürmüşlerdir. Koruma Birlikleri mahalli kuruluşlar olup Valilikler bu kuruluşu başkanlık yapmışlardır¹⁹. Koruma Birlikleri içerisinde bütün belediyeler, İl Özel İdaresi, birlik amiri olarak İl Milli Eğitim Müdürü yer almıştır. Her yıl bu birliğin toplantısı yapılarak, Birlik Encümeni üyeleri seçilmişlerdir²⁰.

Koruma Birlikleri'nin Sağlık Müdürü²¹, Milli Eğitim Müdürü, Belediyeden bir temsilci²² ve İl Genel Meclisinin bir temsilcisinin üyesi olduğu bir Encümeni olmuştur. Koruma Birlikleri'nin faaliyetlerini denetlemek üzere dört yıllığına seçilen üyelerden ayrıca Birlik Meclisi de var olmuştur. Bu encümen birliğin icra organı olup, alım satımlar dahil birliğin tüm sorunlarının çözümü görevini üstlenmişlerdir. Meclis'te birlik üyesi ve muhtarlar Meclisin tabii üyesi olmuşlardır. Meclis üyeleri arasından seçilen dört kişiden encümen oluşturulmuş ve yetiştirme yurdunun bütçesinin hazırlanması, gözden geçirilmesi ve meclise sunularak onay alınması görevi encümen tarafından yürütülmüştür. Yetiştirme Yurdu'nun bütçesi kabul olunduktan sonra Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına ve Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi verilmiştir²³. 1977'de Encümen toplantısının 8 Şubat'ta, Meclis toplantısının da 16 Şubat'ta yapılması kararlaştırılmıştır²⁴.

¹⁹ Erhan Bayuk, "Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 28 Şubat 1977, Sayı:243. Yurtlar bağımsız çalışmakla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı'nun denetimine açık olmuştur. Erhan Bayuk, "Röportaj:Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 4 Mart 1977, Sayı:247.

²⁰ Bu bilgi 1931 Burdur-Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

²¹ 1983'ten itibaren İl sağlık Müdürü birlik amiri konumuna getirilmiştir. Bu bilgi 1931 Burdur-Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

²² Neş'et Kazanoğlu Koruma Birliği'nde Denizli Belediyesi'nin tabii encümen üyesi olduğu, ayrıca encümene diğer belediyelerden üç üye seçildiği ve Yurt Müdürünün de resmen üyesi olmasa da Encümene mali alanda bilgi vermek üzere toplantıları sırasında daima hazır bulunduğunu belirtmiştir. Bu bilgi 1931 Burdur-Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

²³ Bayuk, "Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 28 Şubat 1977, Sayı:243. Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 4 Mart 1977, Sayı:247.

²⁴ Yetiştirme Yurdu Encümen toplantısında Yetiştirme Yurdu'nun faaliyetleri, yapılacak işler, rapor ve programların görüşülmesi gerçekleştirilmiştir. Meclis ise bütçe görüşmelerini yaparak gelir gider hesaplarını sonuca bağlama görevini yerine getirmiştir. Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu 1955 Yılında Kurulmuştur", *Hizmet*, 1 Mart 1977, Sayı:244. (Röportaj başlığına 1957 yerine sehven 1955 yazılmıştır)

24 Mayıs 1983'te 2828 Sayılı Kanun²⁵ kabul edilmiştir. Bu kanun ile yoksul ve korunmaya muhtaç çocuklara Milli Eğitim, Koruma Birlikleri ve Çocuk Esirgeme Kurumu olmak üzere üç ayrı kurum tarafından götürülen hizmetlerde bütünlüğün sağlanması amacıyla yeni bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenleme ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü adıyla yeni bir genel müdürlük kurulmuştur²⁶.

Yetiştirme Yurtları Vilayetlerde duyulan ihtiyaca göre kurulmuşlardır. Denizli'de ihtiyaca ihtiyaca göre bir yetiştirme yurdu kurulmuştur²⁷. Denizli Yetiştirme Yurdu'nda 6972 Sayılı Kanunun birinci maddesinde yer alan Korunmaya Muhtaç Çocuklar tanımlamasında²⁸;

“Beden, ruh ve ahlâk gelişmeleri tehlikede olup :

a — Ana ve babasız,

b — Ana ve babası belli olmayan,

c — Ana ve babası tarafından terk edilen,

d — Ana ve babası tarafından ihmâl edilip fuhşa, dilenciliğe, alkollü içkileri veya uyuşturucu maddeleri kullanmaya veya serseriliğe sürüklenmek tehlikesine maruz bulunan çocuklar” koruma altına alınmıştır²⁹.

²⁵ <http://denizlisosyalhizmetler.gov.tr/pdf/kanun/shcek.pdf> (Erişim Tarihi:21.12.2008)

²⁶ Sandalcı, “Çocuk Hakları...”, <http://www.sosyalhizmetuzmani.org/cocukhaklarishu.htm> (Erişim Tarihi:21.12.2008)

²⁷ Denizli'de 1977'de bir Yetiştirme Yurdu varken Isparta'da iki, İzmir'de üç, İstanbul'da altı, Ankara'da dört Yetiştirme Yurdu faaliyet göstermiştir. Bayuk, “Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu 1955 Yılında Kurulmuştur”, *Hizmet*, 1 Mart 1977, Sayı:244.

²⁸ 18 yaşından sonra çocukların Yetiştirme Yurtları ile kanun gereği ilişkileri kesilmektedir. Bayuk, “Röportaj:Denizli Yetiştirme Yurdu”, *Hizmet*, 9 Mart 1977, Sayı:251.

²⁹ Zevkililer, “Türk Hukukunda Korunmaya...”, <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/dergi/dergiler/38/335/3405.pdf>, Neş'et Kazanoğlu Yurtta koruma altına alınan çocuklar ile ilgili olarak “a)Anasız babasız olanlar, b)Ana babadan biri ölmüş, diğeri yaşıyor fakat bakım gücü yok, c)Anne ve babası var fakat çocuğun bu aile yanında kalması eğitimi açısından sakıncalı, d)Ana ve babası belli olmayan” çocukların koruma altına alındığı bilgisini vermiştir. Bayuk, “Röportaj:Denizli Yetiştirme Yurdu”, *Hizmet*, 7 Mart 1977, Sayı:249.

DENİZLİ YETİŞTİRME YURDU'NUN KURULUŞU VE GELİŞİMİ

Denizli'de 6972 sayılı Kanun hükümlerine göre, korunmaya muhtaç çocukların bakım ve yetiştirilmesi ve bir meslek sahibi edilmeleri için İl Özel İdaresi ve belediyeler tarafından eğitim çağına gelmiş çocuklar için Yetiştirme Yurdu ve Çocuk Yuvası kurulması için bir Koruma Birliği kurulmuştur.

Denizli'de Yetiştirme Yurdu açılmasıyla ilgili tesbit edebildiğimiz ilk bilgi, "Büyük Modern Türkiye Mecmuası"nda "Denizli Maarif İşleri" başlığı altında yer alan şu cümlelerdir; "*Denizli Valiliği, kimsesiz ve korunmaya muhtaç çocukların da bir çatı altında toplamağa ve bunun neticesi olarak ta bir (Yetiştirme Yurdu) açmağa karar vermiştir*"³⁰. Yetiştirme Yurdu'nun Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı faaliyet göstereceği yurdun açılışı ile ilgili bilginin yer aldığı başlıktan da açıkça anlaşılmaktadır.

Bu adımın arkasından 1957'de Denizli Yetiştirme Yurdu Namık Kemal İlkokulu'nun bodrum katında ve bahçede inşa edilen iki barakada faaliyet göstermeye başlamıştır³¹. Yetiştirme Yurdu, Milli Eğitim Müdürü İshak Toker'in öncülüğünde kurulmuştur³². Yetiştirme Yurdu'nun ilk müdürlüğünü Namık Kemal İlkokulu Müdürü olan Murat Kızılelma yapmıştır. Kuruluş aşamasında Mahmut Aktürk³³, Hasan Gülmez ve Muzaffer Oral isimli öğretmenler görev yapmıştır³⁴.

³⁰ "Denizli Maarif İşleri", *Büyük Modern Türkiye Mecmuası*, Mart 1957, s.23.

³¹ *Denizli İl Yıllığı 1967*, Ayyıldız Matbaası Ankara, 1968, s.190, Bu bilgi 1946 Denizli-Bozkurt doğumlu Necati oğlu Yılmaz Kahraman ve 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

³² *Büyük Modern Türkiye Mecmuası*'nda altında "Maarif Müdürü İshak Toker" yazan bir fotoğraf yer almaktadır. "Denizli Maarif İşleri", *Büyük Modern Türkiye Mecmuası*, Mart 1957 s.23.

³³ Denizli Lisesinde 1961'de öğrenci olan ve Namık Kemal İlkokulu'nun üzerinde Tugay kenarında yer alan değirmen binasında bulunan bir odada ikamet eden Av. Feyyaz Yurttürk, Yetiştirme Yurdu'nun ilk müdürünün Namık Kemal İlkokulu'nda görev yapan Acıpayam'ın yerlisi olarak bildiği öğretmen Mahmut Aktürk olduğunu belirtmiştir. Her gün yolu üzerinde bulunan Namık Kemal İlkokulu bahçesinde yer alan barakaları sürekli gördüğünü belirtmiştir. Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır. Ancak bu bilgiyi doğrulayan hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır.

³⁴ Avni Maden, Hasan Gülmez'in Milli Eğitim Müdürü tarafından çağrılarak yapılan görüşmeden sonra Namık Kemal İlkokulunda görevlendirildiği bilgisini vermiştir. Bu bilgi 1947 Acıpayam doğumlu Mehmet oğlu Avni Maden'den alınmıştır. (Görüşme Tarihi:17.12.2008)

Namık Kemal İlkokulu'nda faaliyete geçirilen Yetiştirme Yurdu, 10 çocuk kapasitesi ile hizmete başlamıştır³⁵. Namık Kemal İlkokulu binasının bodrumu Yetiştirme Yurdu yatakhane, zemin katı yemekhane, birinci kat sınıflar, barakalar ise sadece yurdun yiyecek, giyecek ve malzeme depoları olarak kullanılmıştır³⁶.

Yetiştirme Yurdu, 1963'de Namık Kemal İlkokulundan ayrılarak³⁷ Pelitlibağ'daki yeni yerine taşınmıştır. Pelitlibağ'daki yerleşkede, Milli Eğitim Müdürlüğü'nden devr alınan ilkokul binası, ilk aşamada yurt yatakhane ve etüt alanı olarak düzenlenmiştir³⁸. Yurttaki 75 korunmaya muhtaç çocuk sayısı ise kısa zamanda 118'e çıkarılmıştır³⁹.

³⁵ Bu bilgi 1947 Acıpayam doğumlu Mehmet oğlu Avni Maden'den alınmıştır. Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazısının birinci sayfasında Denizli Yetiştirme Yurdu'nun "... zor şartlar altında bir ilkokulun bodrum katında faaliyete başlamış ve ilk anda 10 çocuk koruma altına alınmıştır" bilgisine yer verilmiştir. Av. Feyyaz Yurttürk, 1961 yılında Denizli Lisesi öğrencisi iken ikamet ettiği yerin yolu üzerinde bulunan Namık Kemal İlkokulu bahçesinde yer alan barakaları Yetiştirme Yurdu olarak gördüğünü ve barakaların yola paralel olarak yapıldığı bilgisini vermiştir. Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır.

³⁶ Bu bilgi 1947 Acıpayam doğumlu Mehmet oğlu Avni Maden'den alınmıştır.

³⁷ Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu 1955 Yılında Kurulmuştur", *Hizmet*, 1 Mart 1977, Sayı:244. Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazının birinci sayfasında Denizli Yetiştirme Yurdu'nun 1964 yılında Pelitlibağ'da yer alan yerine taşındığı bilgisine yer verilmiştir. Denizli İl Yıllığı 1967'de ise, Pelitlibağda inşa edilen yeni binalara 1965'de taşındığı bilgisi yer almıştır. *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.190.

³⁸ 1971 Şubat ayında Yetiştirme Yurdu Müdürlüğüne atanan Neş'et Kazanoğlu Yetiştirme Yurdu'na geldiğinde binada Şubat ayı olmasına rağmen tek bir soba dahi bulunmadığını, yatakhane de çocukların "velevse" denilen boz renkli battaniyeler ile soğuktan korunmaya çalıştığını gördüğünü, ilk iş olarak salona bir soba kurdurduğunu belirtmiştir. Ayrıca salonun bir bölümüne oturma grubu yaptırdığı ve daha sonra televizyon aldırıldığını, çocukların özellikle soba nedeniyle soğuk olan yatakhaneye gönderilmeleri konusunda geceleri nöbetçi görevlilere zorluk çıkardıkları bilgisini vermiştir. Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

³⁹ *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.190.

Yetiştirme Yurdu bahçesinde daha sonra lojman binası yapılmıştır. Lojman binası içerisinde bir yemekhane ile en altta bir banyo ve onun yanında küçük bir çamaşırhane yer almıştır⁴⁰.

Yetiştirme Yurtları devletin desteği yanında hayırsever insanların nakdi ve aynı yardımlarını da almıştır. Bu yardımlar Yetiştirme Yurdu Çocuklarını Koruma Derneği tarafından toplanmıştır. 1967'de Koruma Derneği İdare Heyeti içerisinde Denizli'nin ileri gelen şahsiyetlerinden Esat Sivri, Raşit Özkardeş, Burhan Uzunoğlu, Atilla Sayiner, Ahmet Bakioğlu, Çoşkun Önen, Fuat Özen ve Ali Cillov yer almışlardır. Dernek Yetiştirme Yurdu'ndan ayrılmak zorunda kalan 18 yaşından büyük yüksek öğrenim gören öğrencilere yardımcı olmak için özel bir çaba sarf etmiştir⁴¹.

Yetiştirme Yurdu'nun bu dar alanda hizmet vermesinin güçlüğü anlaşılınca 1971'de çevresinde bulunan binaların istimlak edilmesiyle yurt alanı genişletilmiştir. Genişleyen yurt alanına yeni binalar inşa edilmiştir⁴². Kalorifer sistemi ilk olarak 1972'de Lojman binasına, 1973'de yatakhaneye kurulmuştur⁴³. 1972'de idare ve sosyal bölümlerin (toplantı salonu, oturma üniteleri, kütüphane) yer aldığı bina kullanıma açılmıştır. 1974'de ise yeni yemekhane, banyo ve çamaşırhane binası faaliyete geçirilmiştir⁴⁴.

1977'de Yetiştirme Yurdunun 200 olan kapasitesinin 300'e çıkarılması içinde çalışmalar başlatılmıştır. Bu amaçla Pamukkale Yolu üzerinde bir Çocuk Yuvası ile Kız Yetiştirme Yurdu açılması için çalışmalara hız verilmiştir⁴⁵. Özellikle Denizli nüfusuna kayıtlı

⁴⁰ Kalorifer sistemi olmayan binada termisfon ile banyo imkanı sunulmuş ise de kışın banyonun ısıtılması sağlanamamıştır. Banyo alanının bir tarafında çamaşırların el ile yıkandığı küçük bir çamaşırhane de yer almıştır. Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁴¹ *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.190.

⁴² Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.1.

⁴³ İlk olarak Lojman binasına yapılacak kalorifer sistemi için İstanbul'a Demirdöküm Fabrikasına gidilerek oradan, hibe olarak bir kalorifer kazanı ve petekleri alınması sağlanmıştır. Daha sonra Yetiştirme Yurdu imkanları ile ikinci bir kazan alınabilmiştir. Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁴⁴ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁴⁵ Hizmet Gazetesi'nin 16 Mayıs 1980 tarihli haberinde; 1980'e kadar 7-18 yaş grubu erkek çocuklara yönelik faaliyet gösteren Denizli Yetiştirme Yurdu'nun 1980'den

kız çocukları Denizli Yetiştirme Yurdu'nda Kız Yurdu bulunmadığından barındırılmadığı için ⁴⁶ Isparta, Muğla ve İzmir'e gönderilmeleri durumunda kalınmıştır⁴⁷. 1978'de Müdür Neş'et Kazanoğlu tarafından İzmir Buca Kız Yetiştirme Yurdu'ndan 5 kız getirilerek düzenlenen idare binasının bir bölümünde barındırılmaya başlanmıştır⁴⁸.

1975'te Yetiştirme Yurduna ait bir yatakhane bulunurken, İzmirli işadamı Cemal Kale 1981'de 300 metrekarelik alana üç katlı 106 yataklı ve bir çalışma salonuna sahip bir bina inşa ettirmiştir. "Cemal Kale Yatakhanesi" adı verilen bu binanın açılışı 23 Ekim 1981 tarihinde yapılmıştır⁴⁹. Cemal Kale Yatakhanesi her katta 13 oda

itibaren ek binaların faaliyete geçmesi ile 13-18 yaş grubu kız-erkek olmak üzere karma hizmet veren bir kuruluşa dönüştüğü ve Denizli Yetim ve Acizleri Koruma Derneğinin çabaları, devlet ve vatandaşın katkısı ile Pamukkale Yolu üzerinde inşa edilen 0-6 Yaş Çocuk Yuvası ve 7-18 Yaş Kız Yurdu'nun 16 Mayıs 1980 tarihinde faaliyete geçirildiği bilgisine yer verilmiş ise de bu haberi doğrulayan hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır. *Hizmet*, 16 Mayıs 1980, Sayı:1195. Neş'et Kazanoğlu, bu bilginin bu şekilde verildiği belirtilse de Pamukkale Yolu üzerinde yer alan Çocuk Yuvası'nda bir Yetiştirme Yurdu'nun faaliyet göstermediğini belirtmiştir. Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır. Av.Feyyaz Yurttürk'te Çocuk Yuvası'nın kurucu müdürü olarak Çocuk Yuvası'nın içinde veya yakınında bir Kız Yetiştirme Yurdu'nun faaliyet göstermediğini, sadece 1988'de 15 kız çocuğunun Yetiştirme Yurdu'ndan geçici olarak Huzurevi'ne gönderildiğini ve bu kız çocuklarının yaklaşık bir yıl Huzurevinde kalmaları dışında bir durum hatırlamadığını belirtmiştir. Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır. Çocuk Yuvası'nda görev yapmış olan Nurel Çetinkaya, Çocuk Yuvası'nın açılışı sırasında daha önce İzmir Çocuk Yuvasına verilen 0-6 yaş çocuklardan 5-6'sının ilk olarak getirildiği, bunun dışında bir Kız Yetiştirme Yurdu'nun Pamukkale Yolu üzerinde faaliyet gösterdiğine dair hiçbir bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Bu bilgi 1947 Eskişehir doğumlu Kamber Ali kızı Nurel Çetinkaya'dan alınmıştır. (Görüşme Tarihi:20.12.2008)

⁴⁶ Bayuk, "Röportaj:Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 7 Mart 1977, Sayı:249.

⁴⁷ Bayuk, "Röportaj:Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 7 Mart 1977, Sayı:249. Adapazarı Yetiştirme Yurdu'na gönderildiği bilgisi 1977'de yapılan mülakatta yer alıyorsa da, 20.12.2008 tarihinde Neş'et Kazanoğlu ile yaptığım görüşmede bu bilgiyi doğrulamamıştır. Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁴⁸ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁴⁹ *Hizmet*, 24 Ekim 1981, Sayı:1517. Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazının birinci sayfasında Cemal Kale tarafından yaptırılan binanın tefrişinin Yetim ve Acizleri Koruma Derneği tarafından yaptırıldığı bilgisine yer verilmiştir.

olmak üzere toplam 19 odadan, üç katta bulunan tuvalet ve duş kabinlerinden oluşmuştur⁵⁰.

Daha sonra Kazım Kuyumcu adına eşi Şerife Kuyumcu tarafından Kız Yatakhane binası inşa ettirilmesi kararlaştırılmış. Burada bulunan Marangoz atölyesi buradan Cemal Kale yatakhane yanına taşınarak Kız Yetiştirme Yurdu binası inşasına başlanmıştır⁵¹. Binanın müteahhitlik hizmetini Metin Saydal yapmıştır⁵². Üç katlı olarak inşa edilen Kız Yetiştirme Yurdu binası 1982'de hizmete açılmıştır. Kız Yurdunda birinci katta bir salon, uygulama mutfak, öğretmenler odası, ikinci ve üçüncü katta dörder oda olmak üzere toplam sekiz oda yer almıştır⁵³.

Koruma Birliği'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Denizli Yetiştirme Yurdu 24 Mayıs 1983'te Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme kurumuna devredilmiştir.

Yurt içinde yapılan yemekhane binası 1984 yılında faaliyete geçmiştir⁵⁴. Yetiştirme Yurdu içerisinde çocuklar için çıkan yemekler her hafta Cuma günü, müdür başkanlığında hemşire, nöbetçi öğretmen, müdür yardımcısı, aşçı tarafından belirlenmiştir⁵⁵. Bu çalışma ile günlük her öğünü üç yemekten oluşan haftalık yemek çizelgelerinin hazırlanması sağlanmıştır⁵⁶.

17356.25 metrekare üzerine oturan Denizli Yetiştirme Yurdu, yedi ana üniteden oluşmuştur. Ünite lojmanları, grup odaları binası, idare binası, erkek yatakhane, kızlar yatakhane, yemekhane ve

⁵⁰ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazısı, s.2.

⁵¹ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır. Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazısı s.1.

⁵² Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır.

⁵³ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazısı s.2.

⁵⁴ Bu bina kompleks bir bina olarak inşa edilmiştir. Yemekhane, kiler, banyo ve çamaşırhane olarak inşa edilen binanın yan tarafında bağış yapılan hayvanlar için küçük bir kesim yeri de inşa edilmesi unutulmamıştır. Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁵⁵ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁵⁶ Bu röportajda yemek listesinin doktor, yetiştirme yurdu yönetimi ve çocukların temsilcisi ile birlikte hazırlandığı şeklinde bir bilgi verilmiştir. Bayuk, "Röportaj:Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 11 Mart 1977, Sayı:253.

banyo ile Döner Sermaye 100. Yıl İş Atölyelerinden oluşmuştur⁵⁷. Denizli Yetiştirme Yurdu'nun çocukların atölye binaları dışında, devamlı olarak kaldıkları, derslerini hazırladıkları, kütüphanesinde kitap okudukları, oyun oynadıkları, spor yaptıkları, gezi faaliyetlerinde bulundukları, eğlendikleri, dinlendikleri bir yer olmasına çalışılmıştır.

YETİŞTİRME YURDU'NDA BARINDIRILAN ÇOCUK SAYILARI

İlk kuruluşunda 10 çocukla faaliyete geçen Denizli Yetiştirme Yurdu, 1967'de 118 çocuk barındırır hale gelmiştir⁵⁸. Denizli Yetiştirme Yurdu'nda 1975'de ise 276 çocuğun barındırıldığı görülmüştür⁵⁹. 1983'e kadar yetiştirme yurtlarında 7-18 yaş çocukları barındırılırken 1983'den itibaren yurtlarda 13-18 yaş çocukları barındırılmaya başlanmıştır⁶⁰. Buna rağmen çocuk sayısında bir düşme olmadığı görülmüştür. 1985'de 57 kız, 224 erkek olmak üzere toplam 281 çocuk barındırılmıştır⁶¹.

	Erkek	Kız	Toplam
İlkokul	55	20	75
Ortaokul	53	21	74
Lise	36	7	43
Askeri Okul	1	-	1
Yüksek Okul	6	-	6
Dışta Çalışan	3	5	8
Boşta	-	4	4
	154	57	211

TABLO 1

⁵⁷ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.2.

⁵⁸ Belirlenen 288 korunmaya muhtaç çocuktan 118'i Yetiştirme Yurdu'nda 49 çocuk diğer il yurt ve yuvalarında barındırılmıştır. Geriye kalan 121 çocuk sıraya alınmıştır. *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.186-187.

⁵⁹ Denizli Valisi Sami Sönmez'in yaptığı açılış esnasında 11. Piyade Tugay ve Ege Bölgesi Sıkıyönetim Komutanı Yardımcısı İlhan Özcan, Milli Eğitim Müdürü Abdüsselam Sönmezer, Halk Eğitim Merkez Müdürü Halil Dereli, Denizli Lisesi Müdürü Abdullah Kavcar, Sağlık Müdürü Vekili Yetiştirme Yurdu personel ve öğrencileri hazır bulunmuşlardır. *Hizmet*, 24 Ekim 1981, Sayı:1517.

⁶⁰ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır. Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır.

⁶¹ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.1.

Yetiştirme Yurdu'ndan ayrılan 19 genç askere, giderken, 24'ü üniversitede öğrenim görmeye başlamıştır. Bu öğrencilere ilaveten 36'sı da yatılı öğrenci olarak eğitimlerini sürdürmeye çalışmışlardır⁶². Askerde bulunan 19 gence her ay 5000'er TL, 24 üniversite öğrencisine her ay 16.000'er lira, yatılı öğrencilere de 9000'er lira gönderilmiştir. Bu paraların gönderilmesinde Yetim ve Acizleri Koruma Derneği'nin yoğun çabaları görülmüştür⁶³.

YETİŞTİRME YURDU YÖNETİM VE PERSONEL DURUMU

Denizli Yetiştirme Yurdu'nda kuruluşundan itibaren aşağıdaki tabloda yer alan isimler müdür olarak görev yapmışlardır⁶⁴.

İsim	Görev Yaptığı Yıllar
Murat Kızılelma	1957-1960
Kazım Kural	1960 -.....
Ziya Kaylan ⁶⁵	-1971
Neşet Kazanoğlu	1971-1994
Habip Çaylı	1994
Güven Kasal	1995-1996
Avni Maden	1996
Ali Rıza Alınak	1997-1999
Nevzat Uz	1999-2002
Mustafa Topal	2002
Ali Erdal	2002-2004
Emin Kahraman	2004-2006
Rüştü Gültkin	03.10.2006-.....

TABLO 2

⁶² M. Kemal Tartılacı, "25 Yıldır Türkiye'de Üstünlüğünü Sürdüren Kurum, Yetiştirme Yurdu Nasıl Çalışıyor?", *Denizli*, 16 Nisan 1987, Sayı:11173.

⁶³ M. Kemal Tartılacı, "25 Yıldır Türkiye'de Üstünlüğünü Sürdüren Kurum, Yetiştirme Yurdu Nasıl Çalışıyor?", *Denizli*, 17 Nisan 1987, Sayı:11174.

⁶⁴ 1983 yılında 2828 Sayılı Kanun ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu İl Müdürlüğü kurulduğu için İl Müdürlüğü 1983 yılından itibaren görev alan müdürler ve görev süreleri hakkında bilgi vermiştir.

⁶⁵ Ziya Kaylan'ın Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü yaptığı bilgisini Neş'et Kazancı ve Av. Feyyaz Yurttürk vermiştir. Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu ile 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır. Av.Feyyaz Yurttürk Ziya Kaylan'ın Yetiştirme Yurdu Müdürü olarak 8 veya 10 yıl kadar görev yaptığı bilgisini vermiştir.

Denizli Yetiştirme Yurdu'nda 1967'de 5 öğretmen, dört usta ve 13 personel görev yaparken⁶⁶, 1977'de 12 Öğretmen, 1 Doktor, 3 Hemşire, 7 grup annesi, 1 Gece Bekçisi, 3 Kalorifer personeli, 2 Şöför, mutfak çamaşırhane gibi bölümlerde 6 personel ve atölye ustaları ile birlikte 60 personel hizmetlerin yürütülmesinde görev almışlardır⁶⁷.

Yetiştirme Yurdu'nda 1985'de 1 müdür, 1 müdür yardımcısı, 6 öğretmen, 2 sosyal çalışmacı, 1 doktor, 2 hemşire, 7 memur, 26 hizmetli ve bir terzi olmak üzere toplam 47 kişi görevlendirilmiştir⁶⁸.

Yurtlar Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müdürlüğü Altıncı Şube'de toplanmış olup, Milli Eğitim Bakanlığı çerçevesinde var olan sorunlar bu şube tarafından çözümlenmiştir⁶⁹.

YETİŞTİRME YURDUNDA DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ

Yetiştirme Yurtları'nda çocukların meslek öğrenmeleri amacıyla döner sermaye işletmeleri açılmıştır. Denizli Yetiştirme Yurdu'nda müdür Ziya Kaylan 1965'de ilk olarak doğrama (marangoz) atölyesi kurarak döner sermayeyi faaliyete geçirmiştir⁷⁰. Döner Sermayenin kuruluş sermayesi 20.000 lira olup, 1967'de bu sermaye ile iş atölyelerinde 3.000.000 liralık iş yapılmıştır. Döner sermayenin karı iki yıl içinde 200.000 liraya çıkarılmıştır. Bu atölyelerde dört usta görev almıştır⁷¹. Bu atölyelerde başlangıçta ayakkabı, doğrama, trikotaj, terziilik ile ilgili işler yapılmış ve piyasaya göre ucuz olan bu üretim tercih edilmiştir⁷².

Daha sonra faaliyet gösteren atölyelere demir, mobilya, badana ile yağlı boya atölyeleri ilave olunmuştur⁷³. Sanat dallarında sanata ayrılan çocuklar yanında yaz tatilinde olan çocuklarda çalıştırılmış ve

⁶⁶ *Denizli İl Yıllığı 1967*, s. 187.

⁶⁷ Bayuk, "Röportaj:Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 5 Mart 1977, Sayı:248.

⁶⁸ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.3.

⁶⁹ Bayuk, "Röportaj:Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 5 Mart 1977, Sayı:248.

⁷⁰ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.1. Av. Feyyaz Yurttürk, yurdun Döner Sermaye İşletmesi'nin Ziya Kayral'ın müdürlüğü döneminde başladığı bilgisini vermiştir. Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır.

⁷¹ *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.187.

⁷² *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.190.

⁷³ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.1.

birer sanat öğretilmeye çalışılmıştır. Çocuklara verdikleri emek ölçüsünde yaptıkları işe göre “çocuk hakkı” verilerek kendi hesaplarına bankaya yatırılmıştır. Çocuklara atölyelerin kuruluşundan 1967’ye kadar 40.000 liradan fazla “çocuk hakkı” ödenmiştir. Askerlik ve sonrası hayatları için 300 liradan 3.000 liraya çeşitli tasarruflara sahip olan çocuklar olmuştur. Bu kazançlarının % 10’unu vergi ödemeye alışmaları amacıyla, yurda yatırımları sağlanmıştır⁷⁴.

Demir atölyesi lojmanın yanında, terzi atölyesi lojmanın tam karşısında, kundura atölyesi ise yatakhane yanında faaliyet göstermiştir⁷⁵. Yetiştirme Yurdunda iş atölyelerinin yeterli olmasına rağmen modern olmaması yapılacak bir kısım projelerle iyileştirilmelerini zorunlu kılmıştır. Atölye sayısını artırmak ve aynı zamanda bir motor ve elektrik atölyesi kurulması isteğiyle harekete geçilmiş ise de bu çabadan sonuç alınamamıştır⁷⁶.

Bu atölyelere ilave olarak daha sonra cam dekorasyon atölyesi kurulmuştur. Kızlar için de “Uygulama Mutfak” ve “İş Atölyesi” faaliyet göstermiştir. Demir atölyesini Hüseyin Akyol, Kundura atölyesini Nail Okumuş, Boya atölyesini İbrahim Koç çalıştırmıştır⁷⁷. Atölyelerde 20 usta çocuklara sanat eğitimi vermiştir. Döner Sermaye işletmesinde 3 şöför, 4 muhasebe servisi çalışanı ile toplam 27 sigortalı çalışmıştır⁷⁸.

Denizli Yetiştirme Yurdu 1977’de Türkiye’de var olan 95 yetiştirme yurdundan farklı bir yapıda faaliyet göstermiştir. Yetiştirme yurtlarının belediyelerden gelen kanuni payları ile bakanlıklardan tahsis edilen ödenekler⁷⁹ ve vatandaşın yaptığı nakdi ve aynı yardımlar ile⁸⁰ varlıklarını sürdürürlerken Denizli Yetiştirme Yurdu oluşturduğu Döner Sermaye işletmesi ile özel bir yere sahip olmuştur. Yetiştirme Yurdu içerisinde kurulan ağaç, demir, kundura, terzi, trikotaj ve kürkçülük, boya ve mobilya atölyeleri Döner Sermaye oluşumunda önemli rol oynamıştır. Bu atölyelerde çalışma disiplini

⁷⁴ *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.190.

⁷⁵ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş’et Kazanoğlu’ndan alınmıştır.

⁷⁶ Bayuk, “Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu”, *Hizmet*, 7 Mart 1977, Sayı:249. Motor ve elektrik atölyesi hiçbir zaman faaliyete geçmemiştir.

⁷⁷ Yurdun şöförlük hizmetini Hasan Toprak ve Ali Koparan, satın alma memurluğunu Himmet Yaver yapmıştır. M. Kemal Tartılacı, “25 Yıldır Türkiye’de Üstünlüğünü Sürdüren Kurum, Yetiştirme Yurdu Nasıl Çalışıyor?”, *Denizli*, 17 Nisan 1987, Sayı:11174.

⁷⁸ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü’nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü’ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.3.

⁷⁹ Bayuk, “Röportaj: Çocukları Başbozukluktan Üreticiliğe Sevk ediyoruz”, *Hizmet*, 2 Mart 1977, Sayı:245.

⁸⁰ Bayuk, “Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu”, *Hizmet*, 5 Mart 1977, Sayı:248.

kazandırılarak üretici olmalarına çalışılan 63 çocuk görev almıştır. Bu çocuklar bir yandan üretim yapırlarken diğer taraftan meslek öğrenmişlerdir⁸¹. Yetiştirme Yurdu döner Sermayesinden 1.300.000 TL kar elde edilmiş olması⁸², döner sermayenin verimli şekilde işletildiğini göstermiştir.

1986'da yeni döner sermaye binası tamamlanarak hizmete açılmıştır. Bu bina tüm atölyelerin tek binada toplanması amacıyla inşa edilmiştir⁸³. Döner Sermaye binasının birinci katında marangoz, mobilya, demir atölyesi, ikinci katında kundura, terzi ve bir teşhir salonu yer almıştır⁸⁴.

Denizli Yetiştirme Yurdu atölyelerinde imal edilen okul malzemelerine diğer illerden talepler giderek artmıştır. Örnek çalışmaları ile adını duyuran Yetiştirme Yurdu, Ege Bölgesi illeri başta olmak üzere, İzmir, Sivas ve Siirt'e imal ettikleri okul sırası, okul dolabı ve okul tahtalarını göndermiştir⁸⁵. Marangoz atölyesinde Denizli'deki birçok inşaatın kapı ve pencere kör kasaları imal edilmiştir⁸⁶.

Atölyelerde eğitim alan gençlerin bilgi ve görgülerinin artması için İzmir Fuarı açıldığı zaman içlerinden seçtikleri başkanları ile İzmir'e gitmeleri, gündüz fuardaki pavyonları gezip, geceleri İzmir'de Yetiştirme Yurdu'nda gecekemeleri sağlanmıştır. Kendi başlarına başkanları ile gönderilen bu grupların, Denizli'ye döndüklerinde

⁸¹ Bayuk, "Röportaj: Çocukları Başıbozukluktan Üreticiliğe Sevk ediyoruz", *Hizmet*, 2 Mart 1977, Sayı:245.

⁸² Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 5 Mart 1977, Sayı:248.

⁸³ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁸⁴ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazısı s.2. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu İl Müdürü Ahmet Altın, Yetiştirme Yurdu arazisi içerisinde yer alan Kız Yetiştirme Yurdu binasının depreme dayanıklı olmaması nedeniyle faaliyetinin 2006'da durdurulduğu belirtmiştir. Altın ayrıca Pamukkale Yolu üzerinde yeni bir Kız Yetiştirme Yurdu inşasının tamamlanarak çevre düzenlemesinin yapıldığı ve çok kısa zaman içerisinde faaliyete geçeceği bilgisine yer vermiştir. (Görüşme Tarihi: 17.12.2008)

⁸⁵ *Hizmet*, 2 Ocak 1982, Sayı:9556. Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.1-2'de "İş atölyelerimizde imalatı yapılan mamullerimiz Edirne'den Siirt'e kadar Milli Eğitim, Bayındırlık ve İskanla, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarına bağlı okul ve kuruluşların hizmetine sunulmuş ve beğenileriyle birçok ilimizin siparişlerini halen karşılamaktayız. Ayrıca ilimiz bazı özel ve tüzel kuruluşlarımızın da her türlü tefriş ve siparişlerini karşılamaya devam etmekteyiz" denilmiştir.

⁸⁶ Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır.

izlenimlerini diğer arkadaşlarıyla paylaşımları sağlanmıştır. Aynı zamanda grup başkanı ve İzmir Yetiştirme Yurdu'nun resmi raporları ile de bu gezilerin sonuç değerlendirmeleri alınmıştır. İzmir Fuarı dışında kız ve erkek çocuklar Ankara, İstanbul, Rize, Konya, Samsun ve Antalya gibi şehirlere de gönderilmişlerdir. Özellikle Antalya'ya tüm öğrencilerin katıldığı 3-4 günlük, geceleri deniz kıyısında çadırlarda kalınan geziler yapılmıştır⁸⁷.

Yetiştirme Yurdu'nda zaman zaman sünnet törenleri yapılmıştır. Bu sünnet törenleri, Yetiştirme Yurdu içinde yapıldığı gibi Denizli Kapalı Spor Salonunda ve Açık Hava Tiyatrosu'nda da yapılmıştır.

Denizli Yetiştirme Yurdu, Denizli'ye tahsis edilen kömürlerin dağıtım görevini de yapmıştır⁸⁸. 1965'ten itibaren çok yakın zamana kadar kömür dağıtımı Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü tarafından yapılmıştır⁸⁹.

YETİŞTİRME YURDU MALİ YAPISI

Yetiştirme Yurtları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanan ödenek ve Belediyeler Bütçesinden ayrılan % 1'lik kaynak ile faaliyetlerini sürdürmeye çalışmışlardır⁹⁰.

Denizli Korunmaya Muhtaç Çocuklar Birliği'nin bütçesi 1967'de 667.647 olup⁹¹, 1966 yılı bütçesinde tahakkuk eden miktar 287.223 lira olmuştur⁹².

Denizli Yetiştirme Yurdu'na 1977'de Milli Eğitim Bakanlığı'ndan 520.000 TL'lik ödenek tahsis edilmiştir. Belediye bütçelerinden gelen % 1'lik ödenek ile Denizli'de toplam 1.000.000 TL'lik bir kaynak oluşmuştur. Bu kaynak Yetiştirme Yurdu'nda kalan 200 çocuğun beslenme ve giyim masrafları ile personel giderlerini karşılayabilecek düzeyde kalmıştır⁹³.

⁸⁷ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

⁸⁸ Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nün Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yazdığı 13.9.1985 tarih ve 5830-9510 20/501 Sayılı yazı s.1.

⁸⁹ Halk bu kömürü Yetiştirme Yurdu'na bir destek sağladığını düşünerek satın almıştır. Bu bilgi 1945 Acıpayam-Yatağan doğumlu Hasan Ali oğlu Feyyaz Yurttürk'ten alınmıştır.

⁹⁰ Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 5 Mart 1977, Sayı:248.

⁹¹ *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.186-187.

⁹² *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.190.

⁹³ Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 5 Mart 1977, Sayı:248.

YETİŞTİRME YURDUNDA EĞİTİM

Yurd içerisinde mümkün olduğu kadar aile ortamının sıcaklığı sağlanmaya, öğretmen ve doktor gözetiminde çocukların etkinlikler ile geliştirilerek geleceğe ümitle bakmalarına ve vatan sevgisi ile yetişmelerine çalışılmıştır⁹⁴.

Yurtta barınan tüm çocuklara ilkökul eğitimi mutlaka verilmiş ve ilkökul öğrenimini tamamlayan öğrencilerin tümünün kaydı ortaokula yaptırılmıştır. Ancak okul başarı durumları takip edilerek, başarısız olanlar ve okumak istemeyen öğrenciler, atölyelerde sanat eğitimi almaya yönlendirilmiştir⁹⁵. 1967'de Yetiştirme Yurdu'nda barındırılan 118 çocuktan 91'i ilk, orta, sanat, ticaret, öğretmen, Kuleli Askeri Lisesi, İmam- Hatip okullarına devam edereken, 27 çocuk atölyelerde yetiştirilmeye başlanmıştır⁹⁶.

Yetiştirme Yurtları sadece kendi içlerinde sürdürdükleri eğitim faaliyetleri dışında, diğer eğitim kuruluşlarına gönderdikleri öğrencilerin takiplerini de yapmışlardır. Diğer okullarda eğitim gören öğrencilerin öğretmenleri ile irtibatlı olarak öğrencilerin ders ve davranışlarının takipçisi olmuşlardır. Yetiştirme Yurdu'nda yapılan çay partileri ile öğretmenlerinin Yetiştirme Yurdu'nda barınan öğrencilerin yaşantılarını tanımaları sağlanmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda öğretmenlere yetiştirme yurtlarından gelerek sınıflarında eğitim alan öğrencilerin aileleri yanında yetişen öğrencilerinden farklı olmadıkları gösterilmeye çalışılmıştır⁹⁷.

Yurt Müdürü Reşat Kazanoğlu amaçlarını; "İlimizdeki korunmaya muhtaç çocukların sayısını sıfır'a düşürdüğümüz an, kültürlü, milli duygulara sahip, maharetli, müstahsil, öz varlığını hisseden, topluma olan küskünlüğü giderilmiş çocukları yetiştirdiğimiz gün görevimizi yapmanın hazı içerisinde olacağız" şeklinde açıklamıştır. Bu amaca yönelik çalışmalarının kendilerine olumlu olarak döndüğünü, mahalle arasında yer alan yurtlarında 7-18 yaş arasında çocuklar bulunduğu halde bunlarla ilgili mahalleden, ailelerden hiçbir şikayet alınmadığını belirtmiştir⁹⁸.

⁹⁴ *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.190.

⁹⁵ Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 10 Mart 1977, Sayı:252.

⁹⁶ *Denizli İl Yıllığı 1967*, s.190.

⁹⁷ Röportaj esnasında bir yerde bu konuyla bağlantılı olarak; "...Yetiştirme Yurtlarında bulunan çocuklar aile çocuklarına nazaran biraz daha değişikler. Her yönleriyle iyi bir şekilde yetiştirilmeleri gerekmektedir" cümlesine yer verilmiştir. Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 9 Mart 1977, Sayı:251.

⁹⁸ Bayuk, "Röportaj: Yedi Senedir Yurdumuzun Hiçbir Problemi Olmadı", *Hizmet*, 3 Mart 1977, Sayı:246.

18 yaşını dolduran öğrencilerin yasa gereği yetiştirme yurtları ile ilişkileri kesilmekle birlikte, Denizli Yetiştirme Yurdu'nda sanat öğrenen çocuklara iş bulmaları veya istedikleri taktirde kendilerine atölye açabilmelerine yardımcı olunmuştur⁹⁹.

Denizli Yetiştirme Yurdu'nda kalan bütün öğrenciler yaz kamplarına katılmaktadırlar. 1976'da Kuşadası'nda kampa iki bölüm halinde yirmişerden kırk gün olmak üzere grup öğretmenlerinin gözetiminde katılmaları planlanmıştır. Kamp için 1 Temmuz 1976'dan itibaren hareket edilmiştir¹⁰⁰. Bu kamp Kuşadası – Davutlar'da uygun bulunan yerlerde kurulurken 1977'de Davutlar'da sahile yakın bir yerde on iki dönümlük bir arazinin Yetiştirme Yurdu'na tahsis edilmesi sağlanmıştır. Bundan sonra yaz kampı bu arazide kurulmaya başlanmıştır¹⁰¹.

SONUÇ

Yetiştirme yurtları 7-18 yaşlarındaki çocukların yetiştirilmesi topluma eğitimi, iş sahibi fertlerin kazandırılmasında önemli bir sorumluluğu yerine getirmiş ve getirmektedir. Denizli Yetiştirme Yurdu da kız ve erkek öğrencileri hayata hazırlama konusunda 1957'den itibaren yüklendiği sorumluluğu yerine getirmeye çalışmaktadır. Aile sıcaklığından uzak olan çocuklara aile sıcaklığı hissettirilmeye, çocukların eğitimlerinin gerçekleştirilmesine ve topluma yararlı bireyler olarak yetiştirilmelerine çaba sarf edilmektedir. Toplumsal duyarlılık, ilgi ve şevkat gerektiği gibi gösterilmeli, nakdi ve ayni destekler sürdürülmelidir.

Yetiştirme yurtlarındaki çocukların toplumun bir parçası olduklarının hissettirilmesi için bıkmadan usanmadan halk bilgilendirilmelidir. Bunun için medyanın vereceği destek ile devamlı bilgilendirmeler yapılmalı, halk tarafından kesintisiz sevgi sağlamaya yönelik ziyaretler yapılması ve arkadaşlıkların, dostlukların paylaşılmasından kaçınılmaması yönünde bilinç oluşturulması sağlanmalıdır.

1957'den bugüne Denizli Yetiştirme Yurdu'nun kuruluşu üzerinden yarım asırdan fazla bir geçmiştir. Cumhuriyet döneminin köklü kuruluşlarından biri olan yurt, Denizi bulunmayan Denizli'de korunmaya muhtaç çocuklar için güvenle sığınacakları bir liman olmuştur.

⁹⁹ Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu", *Hizmet*, 11 Mart 1977, Sayı:253.

¹⁰⁰ Bayuk, "Röportaj: Denizli Yetiştirme Yurdu 1955 Yılında Kurulmuştur", *Hizmet*, 1 Temmuz 1976, Sayı:41.

¹⁰¹ Bu bilgi 1931 Burdur Yeşilova doğumlu Aziz oğlu Neş'et Kazanoğlu'ndan alınmıştır.

EKLER

(Siyah beyaz fotoğrafları arşivinde saklayan Kıymetli Öğretmenimiz Sayın Hasan Gülmez'e, fotoğrafların tarafıma ulaşmasına yardımcı olan Sosyal Hizmetler Uzmanı Sayın Avni Maden'e ve renkli fotoğrafların çekimini gerçekleştiren Araş. Gör. Sayın Tunç Sezgin'e çok teşekkür ederim.)

FOTOĞRAF 1: 1957'de Yetiştirme Yurdu olarak faaliyete geçen, günümüzde ise Namık Kemal İlköğretim Okulu bahçesinde yer alan bina. (Yeni bina yapılırken binanın bir bölümünün kesildiği sağda görülmektedir)

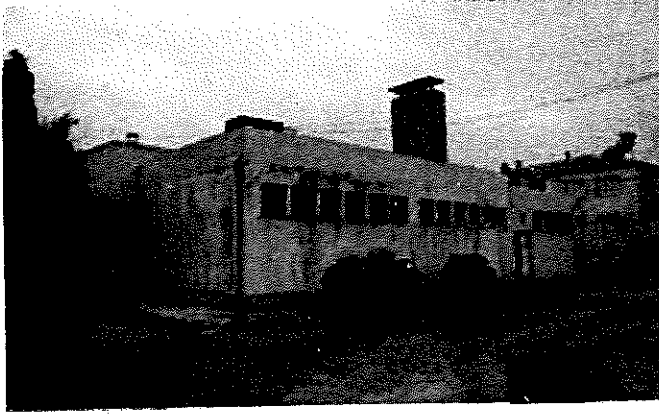
FOTOĞRAF 2: Okul Müdürü Murat Kızılelma ve öğretmen Hasan Gülmez Yurdun faaliyete geçtiği Ekim 1957'de Yetiştirme Yurdu Öğrencileriyle.

FOTOĞRAF 3: 1959 Denizli Yetiştirme Yurdu Öğrencileri Afyon Gecek Kaplıcaları Kızılay Kampında.

FOTOĞRAF 4: 23 Nisan 1960'da Yetiştirme Yurdu öğretmenleri ve öğrencilerinin tören geçişinde.

FOTOĞRAF 5: Banyo ve Çamaşırhane (1974)

FOTOĞRAF 6: Yemekhane (1974)

FOTOĞRAF 7: Cemal Kale Yatakhane (23 Ekim 1981)